

Foto: Margot Scheerder

Wie is Dennis Pot?

Dennis Pot is sinds 2015 praktijkhouder in Hilversum in een duopraktijk. Hij is mede-initiatiefnemer van de-groenehuisarts.nl. Dit initiatief richt zich op nascholing, inspiratie en kennisbank voor huisartsen en andere zorgprofessionals die hun praktijk en hun handelen willen verduurzamen. Ook is hij huisartsopleider en voorzitter van de duurzaamheidscommissie van de Regionale Huisartsen Organisatie Gooi & Omstreken.

‘Duurzaamheid is geen innovatie, maar corebusiness’

Frank van Wijck, Linn Dobrowolski, Susanne Claessen

Huisarts Dennis Pot gaf de aanzet tot de eerste CO₂-neutrale huisartsenpraktijk in Nederland. Wat begon met kleine stapjes om de praktijk te verduurzamen, groeide uit tot een missie waarvoor hij in de-groenhuisarts.nl medestanders vond. Eigenlijk zou dat initiatief niet nodig moeten zijn, stelt hij. De overheid en de beroepsverenigingen van de huisartsen schieten tekort op de duurzaamheidsagenda.

Een bord in de tuin en op zoek naar patiënten. Zo begon in 2015 voor Dennis Pot en zijn collega Anke Oudhof-Smulders het bestaan als praktijkhoudend huisartsen. ‘Met een nulpraktijk’, zegt Pot, ‘en dat gaf me mooi de tijd om na te denken over de praktijkvoering. Thuis had ik al de nodige duurzaamheidsmaatregelen genomen, maar in de praktijk deden we niets hieraan. We begonnen met de simpele dingen: afvalscheiden, bezuinigen op papiergebruik, voor de praktijkinrichting alles van Marktplaats halen. Oók de behandelbank en de specula. Heel praktisch dus. Ik kreeg er vanzelf lol in om het te gaan uitbouwen naar de kernwaarden van de praktijk.’ De websites van de LHV en het NHG boden hiervoor in 2015 nog weinig concrete aanknopingspunten. Pot vond bij de Green Deal wel adviezen om te starten met verduurzaming.

‘Als arts zou ik graag meer willen doen’

Mensen mee krijgen

‘Het was pionieren. Ik had geen uitgestippeld plan en merkte al snel dat ik alles zelf moest bedenken en doen naast mijn werk’, vertelt Pot. ‘Financiering was er ook niet. Ik vroeg mezelf af of ik verduurzaming als een onderdeel van mijn werk zie. Indachtig de eed die ik heb afgelegd – dat ik mijn patiënten niet zal schaden – vond ik van wel.’ Het kostte hem flink wat energie en tijd om dingen voor elkaar te krijgen. Maar het levert in financieel opzicht ook wat op, door bijvoorbeeld de airco spaarzaam te gebrui-

ken en het klimaatsysteem in plaats van 20 op 19 graden te zetten. ‘Met de huidige energiecrisis is dat al met al een aardig bedrag geworden’, zegt hij. ‘Sinds de energiecrisis komt mijn boodschap duidelijk beter over in de lezingen die ik geef voor andere zorgprofessionals.’ Zijn patiënten ook geïnteresseerd in zijn milieu-inspanningen? Daarover is hij nuchter. ‘Het staat wel op de praktijkwebsite’, zegt hij. ‘Maar ik denk dat de meesten dat nooit gezien hebben.’ Binnen het praktijkteam, maar ook in het gezondheidscentrum waarin de praktijk gevestigd is, vraagt het enige overredingskracht van Pot om mensen mee te krijgen. Toen de energiecrisis uitbrak en de energierekening met een factor 8 omhoog ging, is voor het hele centrum de beslissing genomen om de kachel lager te zetten. ‘Daar was niet iedereen even blij mee’, geeft hij toe. ‘Collega’s die een beetje kouwelijk zijn, moeten nu een trui aan. Maar ik richt me vooral op de mensen die de duurzaamheidsgedachte ondersteunen, dat geeft energie.’

Uitrekenen en compenseren

De titel ‘Eerste CO₂-neutrale huisartsenpraktijk’ heb ik mezelf toegeëigend’, zegt Pot met gepaste trots. ‘Het is geen certificaat. Ik vul ieder jaar de Stimular Milieubarometer in. Die gaat over energieverbruik en afval in de praktijk, maar ook over woon-werkverkeer. Dat laatste betrek ik op medewerkers, patiënten en leveranciers. Dat is veel uitzoekwerk. Aan het eind van het jaar komt daar zo’n 18 tot 20 ton CO₂ uit. Of dat veel of weinig is weet ik niet, want er is nog geen vergelijkend materiaal met andere huisartsenpraktijken. Daar wordt door Stimular wel hard aan gewerkt. Het komt ongeveer overeen met de jaarlijkse CO₂-uitstoot van een gemiddeld gezin, maar dat is natuurlijk een beetje appels met peren vergelijken.’ De CO₂-uitstoot compenseren doet Pot door bomen te planten via *Trees for all*, een initiatief dat de overheid ondersteunt. Per jaar zijn dat zo’n 50 tot 60 bomen. Daar hoort het beheer – gedurende 30 jaar – ook bij. Dit kost hem op jaarbasis zo’n 350 euro.

Gebrekkige informatievoorziening en financiering

‘Als arts zou ik graag meer willen doen’, zegt Pot, ‘maar er is weinig vakinhoudelijk onderzoek dat je richting kan

geven. Wat ik in ieder geval wel doe, is binnen de praktijk de hele boekhouding nalopen om te kijken waar milieubesparingsmogelijkheden liggen. Ook maak ik jaarlijkse vergelijkingen om de resultaten in beeld te brengen. De praktijk groeit: we hebben nu 3000 patiënten en we hebben net een nieuwe huisarts aangenomen. Toch zie ik de CO₂-uitstoot per medewerker jaarlijks dalen. Dat geeft voldoening.’

Gebrekkige informatievoorziening en financiering blijven ook nu, 8 jaar na de start, een bottleneck. ‘Er is nu uit de S3-gelden van de zorgverzekeraars wel wat geld’, zegt hij, ‘maar dat is tijdelijke financiering voor innovatie, terwijl duurzaamheid feitelijk geen innovatie is maar corebusiness. Ik heb het idee dat het kwartje bij de meeste mensen nog steeds niet echt gevallen is. Na lezingen hoor ik veel enthousiaste reacties. Maar als ik dan vraag wat collega’s echt gaan doen of veranderen, hoor ik vaak de makkelijke en snel te realiseren dingen zoals minder papier gebruiken. De structurele dingen, waarbij je ook je team en je patiënten moet betrekken, hoor ik nog minder terug. Ik kijk dan ook best somber naar de toekomst, want we gaan de klimaatdoelen niet halen en we hebben maar 1 aarde. Onze belangenverenigingen en de overheid zouden duurzaamheid veel meer moeten stimuleren. Ik ben blij met de *Beter niet doen*-lijst van het NHG; duurzaamheid en wetenschap gaan uitstekend samen. Elk advies dat je geeft om iets niet te doen kun je beargumenteren vanuit het oogpunt van effectiviteit, maar ook van duurzaamheid. Een beetje omdenken dus.’

‘Het is kortzichtig om te zeggen dat huisartsen het te druk hebben voor verduurzaming’

Groene huisarts

Pot heeft inmiddels de stap gezet naar degroenehuisarts.nl, om meer in contact te kunnen komen met gelijkgestemde collega’s en samen plannen te kunnen ontwikkelen. ‘Samen proberen we bij de overheid, huisartsenverenigingen en pensioenfondsen aan tafel te komen’, vertelt hij. ‘Ik spreek geregeld voor de diverse huisartsopleidingen. De jonge artsen zijn echt door-drongen van het belang van stappen zetten in duurzaamheid. Daarom zijn we ook betrokken bij de huisartsopleiding om het onderwerp duurzaamheid tot opleidingsonderdeel te maken.’

Pot vindt dat het NHG in de praktijkaccreditatie een duurzaamheidskeurmerk moet opleggen. ‘Ook zorgverzekeraars moeten in de contractering duurzaamheidsdoelstellingen opleggen. Anders gaat het allemaal veel te langzaam. Ik weet dat het paternalistisch klinkt wat ik zeg, maar ik ben ervan overtuigd dat dit de manier is waarop het sneller werkt. We

‘Duurzaamheid en wetenschap gaan prima samen’

moeten ook kijken naar geneesmiddelenverstrekking. Als je beseft dat een cholesterolverlager meer CO₂ kost dan een leefstijladvies, moet je dan niet afspreken dat je eerst een leefstijladvies voorschrijft en pas 1 of 2 jaar later eventueel een cholesterolverlager? Ik hoop dat er meer bewijslast komt voor de CO₂-last van geneesmiddelen. Dat wil ik graag beschreven zien in de NHG-Standaarden. We zouden als huisartsen veel meer met de neus op de feiten gedrukt moeten worden. Het moet 1 grote bewustwordingscampagne zijn. Dat mis ik nog.’

Kortzichtige stellingname

De groep achter degroenehuisarts.nl is nog niet groot genoeg om druk te kunnen uitoefenen op de overheid en de zorgverzekeraars. ‘Er komt steeds meer aandacht voor het onderwerp duurzaamheid en dat is natuurlijk goed’, zegt Pot, ‘maar waarom moet degroenehuisarts.nl bestaan? Zou het niet de LHV moeten zijn die de duurzaamheidsdoelstelling uitdraagt voor de huisartsen? De LHV heeft zelfs de Green Deal 3.0 niet ondertekend, met als argument ‘daar hebben onze leden niet zo’n behoefte aan’. Natuurlijk hebben we al genoeg uitdagingen, maar duurzaamheid is wel de alles overstijgende. Het is heel kortzichtig om te zeggen dat we het er te druk voor hebben. Je kunt het als LHV prima stimuleren en het feit dat ze dat niet doet, is een van de belangrijkste redenen waarom ik geen lid meer ben. Ik zie om me heen steeds meer collega’s die om deze reden hun lidmaatschap opzeggen. We hebben als degroenehuisarts.nl aangeboden om te helpen. Dat is helaas nog niet opgepakt. De LHV lijkt het nut er nog niet helemaal van in te zien.’ ■